

SOKOLSKI GLASNIK

ZVANIČAN ORGAN JUGOSLOVENSKOG
SOKOLSKOG SAVEZA

GOD. IX.

1.

1927.

UREĐUJE UREĐIVAČKI ODSEK / GLAVNI UREDNIK ANTE BROZOVIĆ
U LJUBLJANI (NARODNI DOM) / IZDAJE JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI
ŠAVEZ (E. GANGL) U LJUBLJANI / UREDNIŠTVO I UPRAVA: JUGOSLO-
VENSKI SOKOLSKI SAVEZ U LJUBLJANI (NARODNI DOM) / TELEF. 543

SADRŽAJ:

SOKOLSKI GLASNIK:

*Prednjački tečaj za članice. — Reč urednika na početku
godišta. — E. Gangl: Dr. Otokar Rybař †. — Jedan prilog
protualkoholnom prokretu u JSS (Glas iz Amerike). — Iz
starešinstva JSS. — Iz župa. — Iz slavenskog sokolstva.*

JUGOSLOVENSKI SOKOL:

*Rudolf Horvat (Škofja Loka): Sokolstvo i alkoholizam. —
VI. Lalić (Makarska): Sokolska Misao i Sokolstvo naše na
njenom oživotvorenju. — Dr. Lenard (Beograd): Soko kod
Lužičkih Srba. — Žena i telovežba. — Književnost.*

»SOKOLSKI GLASNIK« IZLAZI DVAPUT MESEČNO, I TO 15. I POSLED-
NJEG DANA S MESEČNIM PRILOZIMA »JUGOSLOVENSKI SOKO« I
»PREDNJAK« I STAJE (ZAJEDNO SA PRILOZIMA) GODIŠNJE 50 DIN

MALI OGLASI DRUŠTAVA I ČLANOVA

Oglase prima po naplati upravištvo Sokolskog Glasnika u Ljubljani, Narodni dom • Cena: Petitna vrsta staje pri svakom objavljivanju Din 10



Sokolskim društvima i članstvu!

Hrvatski štamparski zavod u Zagrebu (Moravska ulica, br. 30) izdao je Dostojevskijeva sabrana dela (tri serije — devet knjiga). Budući da su to dela svetske literature, a koja su ures svake knjižnice koja služi u kulturne i prosvetne svrhe, bez kojih se i njihova potpunost ne može zamisliti, to bratskim društvima, kao i svakom pojedinom članu preporučamo da si ova dela nabavi kod pomenutog zavoda.

Narudžbe valja to pre obaviti, što je pomenuti zavod ustanovio za naša društva i članove naročitu cenu, naime da im daje od tržišne cene 20% popusta, franco poštarina.

Preporučamo društvima da se koriste ovom prilikom.

Spomenica o I. jugoslovenskem svesokolskem sletu stoji

kompletna 350.— Din

Originalne korice (platnice) stoje 50.— Din

Oboje se naroča v naprejšnjem plačilu v pisarni JSS, Ljubljana, Narodni dom I

Širite među sokolskom omladinom oba časopisa:

»Sokolić« i »Naša radost«

Uprava: Učiteljska tiskara u Ljubljani, Frančiškanska ul. 6

SOKOLSKI GLASNIK

IX. GODIŠTE

SA MESEČNIM PRILOZIMA:
JUGOSLOVENSKI SOKOL
PREDNJAK

UREDIO
ANTE BROZOVIC

1 9 2 7

IZDAVAČ JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ (ODGOVARA E. GANGL)
TISAK „UČITELJSKA TISKARNA“ U LJUBLJANI (ODGOVORAN FRANCE
ŠTRUKELJ)

42273



SADRŽAJ:

Članci

	Strana
Reč urednika na početku godišta, Ante Brozović	2
† Dr. Otokar Rybař, E. Gangl	2
Jedan prilog protualkoholnom pokretu u JSS	4
Uoči župskih skupština, Ante Brozović	13
† Dr. Jovan Cvijić, Ante Brozović	30
Značaj Sokolsko-sveslavenske škole, Ante Tadić	31
Pred glavnom skupštinom JSS, Ante Brozović	42
† Fran Drenik, E. Gangl	44
Slava junačkoj braći, Ante Brozović	77
† Jan Hiller, Dr. Riko Fux	79
Sokolstvo u radu za narod, Ante Brozović	87
Program V. pokrajinskog sleta JSS	106
Brat Ivan Bajželj — pedesetgodišnjak, P.	135
Sokolski dom na Taboru u Ljubljani, —ž—	169
Brat dr. Jindra Vaniček — sokolski jubilarac	175
U belu Ljubljanu! Ante Brozović	193
25-godišnjica Sokola u Karlovcu, Mijo Blašković	195
Sokolski Dom u Somboru, Dr. Stojan Jeremić	198
Sećanje na brata dr. Jindru Vanička, Ante Tadić	236
Finansijsko pitanje u Sokolstvu, Milan Pukalo	297
† Josip Hanuš, Ante Brozović	300
† Brat Mika Kovačević, Ante Brozović	315
Sokolski slet u Skoplju god. 1928, Dr. Riko Fux	338
Dr. Laza Popović — pedesetgodišnjak, Ante Brozović	339

Proglasi

Sokolstvo i politika	16
Poziv za VIII. glavnu skupštinu JSS	29
Poziv za VIII. glavnu skupštinu JSS	41
V. pokrajinski slet JSS i otvorenje sokolskog Tabora u Ljubljani 27., 28. i 29. juna 1927	105
Poziv na odborsku sednicu JSS	245
Godišnja proslava 1. decembra	313
Poziv na odborsku sednicu JSS	314
Jugoslovensko-francusko prijateljstvo i Sokolstvo	337
Sokolstvo i pitanje naših sveučilišta	338

Objave starešinstva JSS

Strana

Poziv na sednicu redaktora sokolskih listova	48
Uređenje disciplinarnog postupka protiv članova koji su istupili	48
Upute za gradnju i uzdržavanje sokolskih domova	49
Delegatima za skupštinu JSS	90
Lep primer pažnje	140
Odgoda škole Slavenskog Sokolstva	147
Bratskim župama i društvima	180
Vežbačka škola u Pragu	203
Došla je jesen!	305
Pred novim pripravama	322
Sokolska omladina u sokolske redove	323

Iz starešinstva JSS

Zapisnici sednica starešinstva JSS 6, 16, 32, 46, 48, 89, 142, 144, 146, 177, 201, 246, 274, 301, 319, 348	
Sokolski dan za 1926. god.	17, 33, 91, 168, 203
Iz prosvetnog odbora JSS	34, 322, 353
Sučut poljskog Sokolstva povodom naše potresne katastrofe	49
Zahvala Nj. Vel. Kralja	140
Poseta delegacije JSS kod predsednika beogradske opštine	140
Iz organizacionog odseka JSS	141
Zabrana sudelovanja srednjoškolske omladine u društvenim funkcijama	142
Jedna satisfakcija	142
Počast čehoslovačke braće palim Sokolima	142
Zahvale i pozdravi JSS-u	179
Iz železničkog odseka	179
Kupujmo sletsku spomenicu	181
Iz novinarskog odseka	181
Opozvane klevete	248
Resolucija slavenske sokolske škole	248
K smrti Josipa Hanuša	304
Katoličko sveštenstvo i Sokolstvo	305
Za »Sokolski Glasnik«	323
Sokolske knjižnice	324
Obljetnica rođenja pesnika Župančiča	325

Iz tehničkog odbora JSS

Prednjački tečaj za članice	1
Sednica zbora župskih načelnika	90
Da se izbegne nesporazumu	140
Ispravci k izveštaju brata načelnika	206
Opis vežbaćeg odela za članice	247
Odgoda saveznog prednjačkog tečaja za članice	257
Savezne tekme o prilici pokrajinskoga zleta v Ljubljani v dneh 27., 28., 29. juna 1927	265

	Strana
Sednica zbora župskih načelnika 27. juna 1927	279
Natečaj	280
Zaključak IV. prednjačkog tečaja za članove	303
IV. savezni prednjački tečaj za članove	321

Izveštaji

Prvi prednjački tečaj za Sokolice u Zagrebu. Anuška Jugova	80
Izveštaji za VIII. glavnu skupštinu JSS u Beogradu 27. marta 1927 (prilog br. 5 i 6.)	
Sokolski dani u Beogradu. Ante Brozović	108
Prvi sokolski savezni skijaški tečaj. A. Ve.	137
Slavensko-sokolska škola u Pragu. Dušan Bogunović	225
Sokolske svečanosti u Beogradu	238
Veliki sokolski dani u Ljubljani. Ante Brozović	258
Odborska sednica JSS. a b.	272
I. savezni prednjački tečaj za članove. Anuška Jugova	343

Jugoslovenska Sokolska Matica

Poziv na redovitu glavnu skupštinu	141
--	-----

Iz župa

Banjalučka župa	8, 23, 60, 96, 325
Beogradska župa	23, 37, 61, 96, 150, 249, 312
Bjelovarska župa	96, 151, 181, 208, 249, 236
Celjska župa	37, 97, 250
Kragujevačka župa	63, 182, 251, 327
Gorenjska župa	62, 98, 151, 251, 311
Ljubljanska župa	21, 64, 98, 183, 208, 252, 327
Mariborska župa	25, 39, 67, 98, 153, 184, 280, 328
Mostarska župa	9, 23, 37, 68, 154, 185, 209, 282, 305
Moravska župa	8, 283, 329
Novosadska župa	25, 69, 99, 156, 186, 210, 285
Dolenjska župa	38, 156, 187, 288, 308
Osiječka župa	70, 100, 158, 210, 292, 309
Sušačka župa	71, 102, 158, 213, 330
Sarajevska župa	9, 102, 187, 331
Skopljanska župa	214
Splitska župa	24, 159, 187, 214
Šibenska župa	24, 71, 160, 189
Tuzlanska župa	9, 189, 216, 353
Užička župa	293
Bečkerečka župa	22, 160, 219, 293
Zagrebačka župa	26, 72, 103, 162, 216, 295
Kronika Jugoslovenskog Sokolstva	10, 74, 104, 163, 190, 219, 254, 333
† Valentin Zic. Tuna	19
† Viktor Mravak	21
† Ruža Kubičkova. D. r. P. F.	59

	Strana
† Vlado Bobinac, Emil	59
† Urban Zupanec	60
† Vojislav Vuksan, B.	93
† Dr. Gajo Bulat, S. V.	148
† Dr. Tone Heric	281

Sokolska štampa

Spomenica I. Jugoslovenskog svesokolskog sleta u Ljubljani . .	19
Sokolska čitanka	34
Jugoslovenski sokolski kalendar za g. 1927.	34
Župski Vesnici	35, 57, 91, 147, 204,
Što je to Sokolstvo	92
Vežbe duha i tela	206
Put u sokolski život	324

Razno

Iz čehoslovačkog Sokolstva	12, 26, 74, 104, 163, 190, 220, 255, 296, 333
Iz poljskog Sokolstva	27, 39, 104, 166, 190, 221, 334
Iz ruskog Sokolstva	27, 39, 76, 166, 256
Iz lužičko-srpskog Sokolstva	75, 166
Iz inostranih telovežbenih organizacija	28, 40, 76, 192, 223, 334



SOKOLSKI GLASNIK

GOD. IX.

U Ljubljani, 15. januara 1927.

BROJ 1.



Prednjački tečaj za članice

U objavi Saveznog prednjačkog tečaja za članove, saopštenom prošle godine u 15.—16. broju »Sokolskog Glasnika«, naglasili smo važnost i neophodnu potrebu tečaja za prednjake. Sve šta smo onde naveli, vredi u daleko većoj meri i za članice, jer mnogo više, nego prednjaka, manjka nam prednjačica. Savezni tehnički odbor pozivlje stoga bratska društva, da upotrebe svaku priliku, koja im se pruža za izobrazbu prednjačica.

Ovakova dobra prilika pruža se svima društvima meseca februara u Zagrebu. Naime u dane od 13. do 27. februara priređuje tehnički odbor Zagrebačke sokolske župe 14-dnevni prednjački tečaj za članice. Ovaj će tečaj imati u tom razmeru veći opseg, što će poduka trajati celi dan kroz 14 dana. Usled dogovora sa Saveznim tehničkim odborom dozvoljava se pohađanje ovoga kursa i članicama društava iz drugih župa. Savezni tehnički odbor podupreti će ovaj tečaj na taj način, da će iz svoje sredine odaslati za važne predmete predavačke sile.

Kako nam je do toga, da će sudelovanje biti što veće, to je — kao lani za muški tečaj — jedini uvet za primitak u tečaj, da bude prijavljena disciplinirana vežbačica, pravog sokolskog duha, odlučne volje i potpuno zdrava.

Celokupni trošak za svaku pojedinu polaznicu tečaja iznositi će 600 dinara. Ovaj iznos barem u polovici imade svako društvo zajedno sa prijavom doznačiti Zagrebačkoj sokolskoj župi na račun prehrane, nastambe i t. d. Putni trošak nije uračunat u ovom iznosu. Zatražena je povlastica za 50% popust.

Kako je broj polaznica koliko toliko ograničen radi nastambe i drugih prostorija, to treba prijave odaslati sa najvećim pospešenjem. Uvažavat će se prijave onim redom kako stizavaju. Zato ne odgađajte do poslednjeg dana, već pošaljite prijave odmah.

Prijave ispunite po ovom formularu:

Tehnički odbor sokolske župe Kralja Petra Svačića
u Zagrebu.

Prijavnica za učestvovanje u prednjačkom tečaju za članice u Zagrebu 1927:

Sestra, članica sokolskog društva
u župe, rođena u
pokrajina, udata, neudata naobrazba
zvanje, poznavanje jezika

Vežbačica je članica društva od, članica prednjačkog zbora od, polazila je prednjački tečaj (gde i kada?)

Iznos Din šaljemo istovremeno sa ovom prijavom.

U 1927.

.....
tajnik.

.....
blagajnik.

.....
načelnik.

.....
starešina.

Nije naš namera da bi u ovom pozivu dokazivali vanrednu vrednost dobrih prednjačica za svako pojedino društvo. Bez njih društvo uopšte nije kadro da vrši svoju dužnost spram članica i sokolskog ženskog naraštaja.

Pozivlju se stoga sva društva da pošalju barem po jednu članicu u ovaj prednjački tečaj.

Odredite u tu svrhu najbolju Sokolicu i odmah ju prijavite.

Zdravo!

Tehnički odbor JSS.

Reč urednika na početku godišta

U svakog kulturnog naroda, u svakoj organizaciji jedan od najmoćnijih faktora jest štampa, pisana reč. Živa reč, govor, imade svoj učinak, ali ono što je kadra učiniti štampa, to nije kadar učiniti ni najsajjniji propagandistički govor, niti najumnije predavanje. Štampa je faktor, koji stvara javna mišljenja, štampa obara i diže, štampa je istorija, najača propaganda i najbolja poduka.

I dok su si toga svesni čitavi narodi, čitave organizacije, političke partije, mi Sokoli kao da nikako ne ćemo uvidjeti moć naše štampe, potrebu sokolske štampe. Kod nas kao da zato nema razumevanja, a ovo nerazumevanje osvećuje se i te kako na nama samima.

Općenito se prigovara da naši sokolski listovi ne zadovoljavaju potrebama članstva. Moguće! Ali pitajmo odmah zatim sami sebe, zašto nije moguće, da sve bude tako, kako bi odgovaralo svestranoj potrebi ne samo članstva, nego i široke javnosti? Odgovor lagan. Nema paral Fali jaka finansijska podloga. Fakat jest, da samo onaj list koji imade mnogo plaćajućih predplatnika, moguće je da se u redakcionom pogledu doteruje, da se diže na više i bolje tako, da je moguće da zadovoljava svima onim zahtevima, koji se na njega stavljaju. Novac to je temelj svakoga lista.

Mi pako hramljeno baš usled ove nestašice. A dalo bi se i ovu nestašicu ukloniti, kada bi u članstvu bilo požrtvornosti. A zar to nije žalosno? Sokolstvo, organizacija tako snažna i jedinstvena, da nije kadra da bar jedan list podigne do visine na kojoj treba da bude jedan savezni organ. Tu se prenimmo. Poradimo na kolportazi, agitirajmo svom snagom u i izvan sokolskih redova.

Naumice neću da iznesem sve propuste koje sokolsko članstvo čini spram svog lista »Sokolskog Glasnika«. Uveren sam, da ono samo znade za ove svoje greške. A zar je to dobro? Ako se danas od Sokola u tisućama kupuju kojekaki bezvredni listići, onda ozbiljna sokolska štampa i te kako zavređuje, da ju se širi u našim redovima. Širenje sokolske štampe

jest pitanje opstanka, razvitka i porasta Sokolstva. Tu je dužan svaki pojedinac da poradi svim svojim silama. Upamtite i držite uvek na umu, da nikada u nijednoj prigodi ne smete zaboraviti na sokolsku štampu. Svagde u svakoj prilici, u društvu, u javnom lokalu, na ulici i ovcem sa- stanku, svuda propagirajte sokolsku štampu.

Time ćemo postići dvoje. Financijalno pomoći ćemo naš »Glasnik«, da će se redakcijski moći razvijati, jer će dohodeći biti veći, a u drugu ruku, što je vrlo važno, javnost će nas bolje upoznati i onda će doznati, tko smo i što hoćemo!

Evo ovim mislima i molbom ulazimo u deveto godišće »Sokolskog Glasnika«. Iako se list imade boriti s velikim neprilikama, on kroči napred, zastupajući jednako oduševljeno onaj pravac, koji si namenio već kod samog početka izlaženja.

Zato »Sokolski Glasnik« treba da naide na veliki odaziv, da ga prima gotovo svaki član, a ne bi smelo biti društva ni župe koja ne bi bila na njega predplaćena bar u nekoliko primeraka.

Ono članstvo koje prati ovaj svoj organ, uvek priznava važnost njegove sadržine. To nam je najboljim dokazom, da smo na dobrom i pravom putu, pa ćemo tako nastaviti.

No i opet apelujemo na svakog pojedinca, da nam ove godine pruži što izdašniju pomoć, a onda ćemo moći da podvostručenim naorom pora- dimo na proširenju i pridignuću lista. Zato dosadanjim saradnicima hvala na velikoj saradnji, ali ujedno neka odmah prime dalnju našu molbu, da naš i ove godine ne zaborave, a svima predplatnicima jednako hvala za sve što su učinili, ali neka nam i dalje ostanu verni.

Ulazeć u novo godišće svesni smo si toga da smo do sada učinili svoje i pridoneli koliko smo mogli. Tako ćemo i u buduće.

Proricati i obećavati ne ćemo, jer to nije sokolski, ali jedno možemo utvrditi, da ćemo list svakako uzdržati na dosadanjoj visini. Mi ćemo svakako sa svoje strane sve učiniti, da list bude dostojan sebe i velike sokolske ideje.

No da nam se ovo naše nastojanje olakša, trebamo podpore sviju. Zato braćo radite da proširite naš organ što više u sokolskim redovima i da ga poduprete obilnom saradnjom.

Neka svako društvo javlja svaki i najmanji detalj svoga rada i života, tako da ćemo biti u mogućnosti da uvek pružimo preglednu sliku stanja, rada i napredka našeg Sokolstva.

Samo tako ćemo napred, kada će nas oni van nas upoznati, a mi se među sobom preko »Glasnika« upoznavati.

Na posao!

Ante Brozović.

Dr. Otokar Rybař †

Usred intenzivnog i ogromnog rada za državu, rada, spojena s ve- likom odgovornošću jednoga ovlašćenoga ministra i poslanika, umro je u Beogradu dne 12. o. m. brat dr. Otokar Rybař, podstarosta bivše Slovenske Sokolske Sveze, starosta bivšega Sokolskoga društva u Trstu

i Jugoslovenskog Sokola u Parizu, voda i prvi borac primorskih Slovena, koji su imali u njem pred rat najčvršću potporu, brat dušom i srcem, neumorni radnik i ratnik za pravice potlačenoga našega naroda! Bile su mu 62 godine.

Srušio se muž rada, bratske ljubavi i potpune odanosti narodu i domovini — sjajan uzor nacionalnoga čoveka, kome je bila, po sokolskoj zapovesti, sreća domovine prvi zakon.



† Dr. Oražen † Dr. Triller † Dr. Rybař

Još kao dak stupio je u redove českoga Sokola u Beču. Ostao je naš do poslednjega daha, veran u radu, veran u bratstvu, veran po mišljenju. Sva njegova tvorna sila izvirala je iz duboke sokolske svesti. Sav život bio mu borba za dobrobit naroda, koga je ljubio neugasljivim ognjem plemenite, ponosne sokolske svoje duše!

Na njegovu grobu jače osećamo žalost i bol, što ispunjuju naša srca, gledajući na razvaline našega sjaja, zatrta na našoj svetoj primorskoj zemlji od nasilja i nepravde okrutnoga neprijatelja naše slobode

i naše nacionalne kulture. Ali i s ponosom ispunjavaju se naše duše, kad preko groba, verom i otpornom snagom Slovenstva, gledamo u budućnost, koja će osvetiti svaku krivdu i razmahati naše zastave na momentano uništenim bedemima Rybačeva sokolskoga rada.

Život brata dr. Rybača siže u početke našeg života, penje se preko tmina narodne sadanje bednosti u dobu nove slave, sile i veličine! U tom živom toku burnoga života našega naroda njegovo je ime svetao svedok prošlosti i jasan kašiput u budućnost.

Mi gledamo na nj sa suzom u očima, sa zahvalnošću u srcima i sa stisnutim, na boj spremljenim šakama!

E. Gangl.

Jedan prilog protualkoholnom pokretu u JSS

Glas Sokola iz Amerike.

Odluka u protualkoholnom i protunikotinskom pokretu u Jugoslovenskom Sokolstvu, kao i sprovođenje ove odluke unutar naših redova, naišlo je na svestrano odobrenje svih onih faktora, kojima je skrb za budućnost našeg naroda iskreno na sreću. To odobrenje primili smo ne samo od onih faktora, kojima je poverena briga oko narodnog zdravlja, već i unutar naših redova ona je naišla na lep odaziv. No ne samo to, već daleko od naših redova, tamo preko Oceana, u praktičnoj Americi, sa oduševljenjem dočekao se zaključak o protualkoholizmu u sokolskim redovima.

U dokaz toga neka nam u ovim rečima posluži pismo starog i odličnog sokolskog radnika Karla Fuxa, koji je kao natecatelj bio čuven još pre rata u redovima svih triju tadanjih postojećih Sokolstva slovenskog juga, jer se istakao kao natecatelj na međunarodnim utakmicama u Luksemburgu (1909), Turinu (1911), Pragu (1912). On još danas oduševljeni Soko piše iz Birminghama starešinstvu Saveza:

»Smatram Vašu resoluciju i odluku protiv uživanja alkohola i nikotina, kao jedan plemeniti i najveći zaključak u našem Sokolstvu. Čestitam Vam i želim Vam mnogo uspeha.

Kada je god. 1919. američka vlada zabranila prodaju alkoholnih pića, tada me kao Belokranjca vanredno zanimalo, šta će se dogoditi sa vinogradima. Naročito me to zanimalo radi Californije, gde vinogradi pokrivaju na tisuće i tisuće hektara zemaljske površine. U prvi mah dizali su se silni protesti i mi smo svi bili uvereni, da će ovaj zakon uništiti vinogradare. No šta se je dogodilo? Vinogradari američki brzo su se snašli i kada je grožđe počelo dozrevati, stali su ga razlaćati po Severnim američkim državama. Iz grožđa, kojeg nisu mogli prodati, načinili su tako zvani »grape juice« (piće slično malinovcu) kao i »rozine«. Na koncu godine vinogradari su ostali zapanjeni, jer su uvideli, da su ovim načinom zaradili više, nego vinom. Danas u Californiji cvate vinogradarstvo jače i bolje nego ikada. Vinogradar zaradi lepo i više, a narod imade na raspolaganje krasno grožđe i to po vrlo niskoj ceni.

Upravo ogroman učinak prohibicije vidi se na američkom tvorničkom radniku. Vino i pivo kod podnevnog odmora ili ručka, američki je radnik zamenio mlekom.

Danas se u svim krajevima Severnih Država prodavaju ogromne množine mleka, jer dnevno na stotine i stotine tisuće radnika ispiju

najmanje pola litre mleka. Kad ne bih poznao američkog radnika, kada ne bi bio među njima zaposlen prije i posle prohibicije, ne bih nikada verovao, da je takova ogromna sustežljivost i ustrajnost moguća. Pre se najveći broj nezgoda događao redovno posle ručka, a i sam posao slabo se odmicao od ruku. Pa kako je i moglo biti drugačije, kada je radnik za ručkom pretrpao svoj želudac alkoholom. Danas si je svaki i poslednji radnik svestan toga, da je alkohol stimulant i ne će ga nikada uživati za vreme rada. Pij mleko, jer ono umiruje živce i napunja te svežom snagom. Ogromne količine mleka, koje se ispijaju ovde, podižu zdravlje radništva, a donošaju vanrednu dobit marvogojcima.

Evo, braćo, to vam je slika prilika u Severnim Državama, koja je direktna posledica prohibicije. U tu se neka zamisle naši vinogradari u domovini, a neka se ne bore protiv apstinence.

Divno ste započeli ovim pokretom. Zanima me kakav će uspeh biti kod naraštaja? Braćo vode sve ovisi o Vama. Još jednom Vam želim mnogo uspeha i napred za naše ideale.»

Eto tako je progovorio i poručio stari iskusni sokolski radnik. A mi zar da se oglušimo njegovim razlaganjima, koje je iznio temeljem vlastitog iskustva i opažanja? Ne! Nikada! Sledimo njegov savet i pokažimo se da smo dostojni ideje koju propagiramo i za koju se borimo. Neka naše sokolovanje bude podpuno, trezno i ozbiljno!

..... IZ STAREŠINSTVA JSS

XXXVIII. sednica starešinstva JSS 20. decembra 1926.

Prisutni: starosta Gangl, Čobal, Franke, Fux, Gregorin, Jeras, Kajzelj, Košir, Marolt, Račić, Smertnik. Ispričani: Kandare, Ludvik, Poženel, Turk, Zelenko. — Brat starosta seća se pokojnika brata Emila Tšide, staroste plzenske sokolske župe i sestre Slave Lhotske, žene župskog načelnika osječke župe. U počast njihova spomena prisutni ustaju sa sedala. Njihovim porodicama izreči će se pismeno saučešće. — Dalje izveštava brat starosta, da je predsednik međunarodnog gimnastičkog saveza poslao dopis glede primitka Madžara u Savez. Zaključak: Odgovor JSS ostaje isti, kakav je bio svojedobno na ČOS, naime, da se mi ne protivimo, ako su braća Česi za primitak. — Brat starešina čita poslanicu, koja se ima otštampati u zadnjem broju »Glasnika«, a koju imaju župski delegati pročitati na glavnim skupštinama društava. Poslanica se prima jednoglasno i povrh svega imade se posebno otštampana u jednom primerku poslati svakom pojedinom društvu. — Na predlog braće dra. Fuxa i Marolta nalaže se župama, da imaju na sve društvene skupštine poslati svoje delegate. — Brat Marolt predlaže da se iz fonda za nezgode doznači Din 350 za ponesrećenog brata Druzejića, a Din 300 za brata Gašperšića. Primljeno. — Interno.

XXXIX. sednica starešinstva JSS 27. decembra 1926.

Prisutni: starosta Gangl, Čobal, Franke, Fux, Jeras, Kajzelj, Kandare, Marolt, Murnik, Poženel, Račić, Zelenko. Ispričani: Ludvik, Švajgar, Turk. — Tajnik brat dr. Fux izveštava, da se brat Lhotsky zahvaljuje na sažalnici povodom smrti supruge. — Slavenski Sokolski Savez priređuje u dane od 13.—20. III. 1927. jednotednu školu slavenskog

Sokolstva. Prepis programa ove škole daje se svima odsecima, da ga prouče i da predlože starešinstvu konačne predloge. — S obzirom na glavnu skupštinu Saveza, koja će biti od 25. do 27. III. 1927. u Beogradu, predlaže: 1. da se župa Beograd pozove, da pošalje tačan program svih svojih priredaba (polaganje temeljnog kamena, uzidanje spomenploče, i t. d.), pa da ove svečanosti što više suzi, jer treba vremena za predkonferencu starešinstva, župskih načelnika i to dan pre same skupštine. 2. Da se prigodom ove skupštine održi sastanak sokolskih novinara. 3. Da se održi zbor župskih socijalnih referenata. 4. Svi referenti imaju predati svoje referate starešinstvu najkasnije do 1. februara 1927. Tekom februara referati će se pregledati, urediti i sa 1. marta poslati župama. Čim stigne od beogradske župe program, onda će se urediti razdioba svih većanja. — Brat tajnik upozorava na raspis nagrada iz kraljevog fonda za rad na opštem blagostanju. Zaključak: JSS sudeluje u ovom natječaju, pa će u tu svrhu odaslati upitne arke na sve župe. — Izveštaj sokolskog društva Bugojno, poslan preko župe, uzima se na znanje. — Cena celoj Spomenici I. jugoslovenskog svesokolskog sleta (11 svezaka) ustanovljuje se sa Din 350. Originalne korice posebice i to samo po porudžbi. — Pošto će brat Čobal biti dulje vremena odsutan iz Ljubljane, to ga privremeno zamenjuje brat dr. Fux. — Konačno brat starosta naglašava, da je danas poslednja sednica u ovoj sedmoj upravnoj godini starešinstva JSS pa se zahvaljuje svoj braći u starešinstvu na njihovom nesebičnom radu. Jednako izriče hvalu osoblju u saveznoj pisarni. Sa željom da ćemo sudelovanjem svoju u bratskoj uzajamnosti započeti novu godinu, zaključuje brat starešina sednicu.

XL. sednica starešinstva 3. januarja 1927.

Prisutni: starosta Gangl, Franke, Fux, Jeras, Košir, Ludvik, Marolt, Murnik, Račić, Švajgar, Zelenko. Ispricani: Čobal, Gregorin, Kajzelj, Kandare, Turk. — Brat starosta izveštava, da je »Spomenica«, svezak 8.—11., doštampana i danom 31. XII. odaslana naručiteljima. Zaključuje se da se uvezana spomenica imade podariti na uspomenu i hvalu svima zastupnicima iz inostranstva te saradnicima. Brat tajnik podnaša u tu svrhu spisak korporacija i pojedinaca. — Brat tajnik dr. Fux izveštava o predlogu ČOS glede škole Slavenskog Sokolskog Saveza, koja bi imala biti u Pragu meseca marta. Temeljem debate u koju su ušla braća dr. Murnik, dr. Fux, Marolt, Švajgar i starešina, zaključuje se: ČOS se predlaže, da se nameravani tečaj prenese na jesen, kako bi se pre dalo mogućnosti za predkonferencu predavača i sastav samih predavanja. — Brat Zelenko koji će ovih dana odputovati u Prag biti će tumačem razloga JSS za preloženje ovog tečaja. Jedan od glavnih razloga jest svačako taj, šta se u martu o. g. održaje glavna skupština Saveza u Beogradu. — Interno.

IZ ŽUPA

GLAVNE SKUPŠTINE.

Sokolska župa Kranj 2. februara u Kranju; sokolska župa Kragujevac 13. februara u Kragujevcu; sokolska župa Ljubljana 20. februara u Ljubljani.

Iz sokolskog društva u Prnjavoru. Daleko na periferiji svoje župe, ovo sokolsko društvo živi čisto patrijarhalnim sokolskim životom. Malo mesto od oko 2000 stanovnika puno života i poleta, dalo je i ovom društvu odraz svoje moći i sposobnosti. Osnovano još 1908. godine pod imenom srpski soko, radilo je uvek u duhu i smeru sokolskom. Obnovljeno odmah iza oslobođenja, koracalo je snažnim koracima i održalo tako prvenstveno mesto u svojoj novoj župi. Izgrađujući se tehnički, uvek je najveću pažnju obraćalo na svoj podmladak, koji je sa svojim vežbama uspešno odnosio pobeđu svakom prilikom. Iz redova školske dece osnovan je ovaj podmladak bez ikakove sile. Iz ovih mališana stvarali su se naši sokolski redovi, odgojeni i izgrađeni sokolski i bratski. Udaljeni od željezničke stanice 34 km, a od župskog središta 54 km, mi smo morali da se sami svojom pomoću u svakom pogledu izgrađujemo. Pa to nam je i uspelo. Osećajući potrebu osnovali smo tamburaški zbor, pa glumačko odeljenje, koje je dalo vanredno lepe uspehe. Ni današnje burne političke prilike nisu ovde imale uspeha. Nas u kolo okuplja omladina i volja za rad. Prvi decembar proslavili smo i ove godine vrlo lepo. Pored povorke, koja je bila pre podne, bilo je u sokolani priređeno zabavno veče. Program je bio ispunjen govorom o značaju dana i sa četiri vežbe. Ženska deca su nastupila sa venčičima i odvežbala vežbu vrlo složno i lepo. Vežbe članica sa cvetnim lukovima bile su takoder lepe. Ovde valja pohvaliti marljivost sestre načelnice. Članstvo je odlično nastupilo kako u prostim, tako i u vežbama na spravama. Tu je opet odskočila velika sprema načelnika, koji nam je najveća garancija za uspeh i napredovanje ovog društva. I tako evo već gotovo dva decenija ovo maleno društvo razvija svoj rad, osposobilo se za život i stoji neustrašivo na braniku sokolske ideje.

MORAVSKA SOKOLSKA ŽUPA — NIŠ.

Proslava 1. decembra u Prokuplju. Prednjački zbor sokolskog društva u Prokuplju priredio je na dan 1. decembra proslavu Saveznog Dana. Tog dana u osam sati pre podne članovi društva sa decom i naraštajem skupili su se u gimnaziji i sa zastavom predvođeni od brata načelnika krenuli su u crkvu, gde su bili prisutni službi božjoj i blagodarenju. Po povratku iz crkve u gimnaziji u prisustvu komandanta prokupskog vojnog okruga, pukovnika Zdravkovića, celokupnog oficirskog kora i mnogobrojnog građanstva održano je lepo predavanje brata Mihajla Peleka o značaju zakletve. Po tome je starešina brat Raskomanović zakleo 22 braće i 8 sestara. Popodne u dva i po sata bila je sama proslava, koja je otvorena pevanjem državne himne, a onda je brat Rašović održao sadržinom dubok govor o značaju naraštaja po narod i državu. Govor je bio saslušan velikom pažnjom od prisutnih. Zatim je dački orkestar odsvirao lepo i dobro smešu narodnih pesama. Iza toga sledile su vežbe muškog i ženskog naraštaja, koje su bile vrlo dobro izvedene i dopale se gledaocima. Mali Sokolić Badurin izvrsno je oddeklamovao svoju pesmicu, a onda je još sledila vežba članica, koja je bila vrlo dobra. Nakon samog programa razvilo se veselje, koje je potrajalo do kasno uveče.

IZ SOKOLSKJE ŽUPE SARAJEVO.

Sednica župskog upravnog odbora. U nedjelju 5. decembra održana je u Travniku plenarna sednica upravnog odbora sarajevske župe. Većina društava u župi poslala je svoje delegate, koji su podneli izveštaje o radu u društvima. U svim društvima opaža se živo kretanje, a naročito su prosvetni odbori u društvima oživeli. U tom pravcu je doneseno rešenje, da župski prosvetni odbor sam izradi predavanja, koja bi slao društvima, a osobito pažnju da pokloni štampi, kako sokolskoj, tako i dnevnoj. Raspravljalo se o boljem organizovanju rada u društvima, o reviziji društava i reviziji članstva prije istupanja na javnim vežbama, tako da nastupa samo što je najbolje. Do godine misli se u Sarajevu prirediti oveći slet uz učestvovanje župa: mostarske, tuzlanske i banja-lučke i to povodom proslave 25-godišnjice »Prosvete«. Dalje je zaključeno da se u Goraždu održi okružni slet, a konačno su rešena još neka aktuelna pitanja kao: prednjačkog tečaja, konjičkih odelenja i zaključeno je da se iduća sednica upravnog odbora župe održi prilikom otvorenja Sokolskog Doma u Zenici.

Vanredna skupština sokolskog društva u Travniku. Na 8. decembra održana je u Travniku vanredna skupština sokolskog društva. Na skupštini se jasno pokazala razlika između mladih, poletnih i oduševljenih Sokola, koji bi hteli da u Travniku kao sedištu oblasti i buduće travničke sokolske župe stvore nešto idealnoga — i starijih i iskusnijih članova, koji znadu sa kakovim prilikama treba računati. Na skupštini je izabrano novo starešinstvo. Starešina brat Br. Vasić, sudija, a tajnikom inžinir U. Biser. Raspravljalo se o načinu daljnog rada, pa je opšte uverenje, da će novi odbor uneti u društvo više života.

IZ ŽUPE PETAR VELIKI OSLOBODILAC — TUZLA.

Otvorenje sokolske dvorane u Zavidoviću. Ovo najmlađe društvo tuzlanske župe osnovano je u junu 1926. Svoj rad otpočelo je u veoma teškim prilikama, jer je odmah u početku imalo velikih poteškoća radi neprilika, koje su činjene od mesnog separatističkog sokola. Ipak je starešinstvo društva na čelu sa vrednim bratom Kulundžićem uspeło da svlada sve poteškoće i da učini društvo snažnim i aktivnim. I u kratkom vremenu od šestmesečnog rada, uspeło je ovo društvo da podigne sokolsku dvoranu, čije je otvorenje svečano izvršeno u nedelju 5. decembra.

Akademija sokolskog društva u Tuzli. Ovo je već druga godina, da sokolsko društvo u Tuzli daje na svojoj akademiji 1. decembra programe, koji bi bez preterivanja bili dostojni i publike sa najistančanim ukusom — prave umetničke stvari. Načelnik tuzlanskog Sokola brat Kovaljski uvek nastupa sa tačkama, koje daju nešto estetsko i novo. Ove godine izvedene su tačke: »Žimska bajka šume«, »Carmen«, »Markiza Ruža« i »Igra planeta«. U prvoj tački nastupilo je preko 50 muške i ženske dece i vežbali su na naročito dekorisanoj bini. Jednako je divno izvedena »Markiza Ruža«, dok se sobom razumije da je Murnikov »Carmen« izazvao opštu pažnju i oduševljenje.

B.

IZ ŽUPE »ALEKSA ŠANTIĆ« — MOSTAR.

Starešinstvo sokol. župe »Aleksa Šantić« nije do sada šljalo izveštaje o radu u župi jer mu nije dostajalo ljudi ili vremena za ovaj rad.

Da se ne bi rdavo razumeli moramo naročito istaknuti da je rad u starešinstvu bio od osnutka intenzivan s nastojanjem da okupi i osposobi dovoljan broj žup. funkcionera, koji bi savesno i predano vršili najpotrebnije dužnosti u organizaciji. I ako je sokol. štampa važan faktor za celokupan napredak Sokolstva, i ako se u starešinstvu sva pažnja skoncentrisala na unutarnji rad, idući od malih dužnosti istrajno i neprekidno k većem radu i delovanju, još nije uspelo da nađe ili osposobi pojedince za novinarski rad.

U nastojanju unutarnjeg rada rad župe »A. Šantić« postigao je zamerne uspehe, jer je dobro uređenom administracijom potaknulo svako društvo u župi kojih ima dosad 30.

Teškom mukom prikupljene snage, članovi starešinstva proširuju svaki čas krug rada, tako, da će sa pridošlim novim snagama uspeti kroz kratko vreme.

Sva dosadanja nastojanja da se organizuje u župi prosvetni odsek nijesu uspjela i pored toga što Mostar obiluje velikim brojem akad. građana, te se je pošlo i tu istrajnim i tihim radom odozdo, da se iz redova naraštaja sokol. društva Mostarskog, odgoje pojedinci za ovu dužnost. Za ovo delo treba dosta istrajnosti i vremena, pa da svi odseci, koji stvaraju harmonijsku celinu odpočnu svoje pravilno delovanje.

Eto zbog toga što se je moralo u svemu i celokupnom radu župe raditi lagano odozdo, dogodilo se je da u sokolskoj štampi nije se čulo, a ni pisalo o radu ove župe.

U minuloj godini održalo se je više okružnih sletova župe, koji su priređivani u Đenoviću, Velaluci, Trebinju, Opuzenu, kao i Podgorici gde je starešinstvo sokol. župe sa sokol. društvom Mostarskim priredilo više sokol. akademija u Crnoj gori s ciljem da se i tamo osnuje nova župa »Njegoševa«. S vremena na vreme starešinstvo* je izaslalo svoje članove u nekoliko društava radi kontrole, s nastojanjem da se lično uveri koliko je svako društvo bilo vredno da izvrši savete i naređenja šiljanja putem okružnica.

Prema današnjem stanju društava vidi se da je potreban što češći dodir i što više živa reč s upravom društava, jer i u njenim društvima kao i u društvima drugih župa imade mnogo uprava koje ni u jednom pogledu ne odgovaraju vodstvu organizacije kojoj je cilj moralno i fizičko vaspitanje nacije kroz pojedince.

Za to se u stareš. radi na programu kako bi se tokom meseca januara održale godišnje glavne skupštine u svim društvima, na kojima bi bezuslovno morali biti prisutni članovi starešinstva. Stalan dodir sa društvima i živa reč jesu najbolje sredstvo za ojačanje organizacije, pa zato je upravi župe »A. Šantić« sada briga da se iznađe mogućnost i sredstva za izvršenje ove nakane.

Nazif Oručević — Jadroljub.

KRONIKA JUGOSLOVENSKOG SOKOLSTVA.

U sokolskom društvu *Beograd I.* vrlo svečano su proslavljene Matere. Pre podne u sokolani kod druge muške gimnazije, sakupljenoj deci Sokola razdeljeni su pokloni. Jedan stariji član govorio je o narodnim običajima. Posle podne priredeno je poselo za decu. Tom prilikom izvršeno je i prevođenje dece, koja su navršila 14 godina u naraštaj. — Sokolsko društvo u *Varaždinu* proslavilo je 1. decembar na veoma sve-

čani način. Pored vežbi svih kategorija članstva deklamovao je brat Desaty neke pesme, a starešina Metz progovorio o značenju 1. decembra. Zakletva novog članstva obavljena je na svečan način. Tom zgodom predalo je društvo dugogodišnjem starešini br. dru. Stankoviću vrlo ukusno izradenu diplomu dobrotvora društva. — Soko u *Nevesinju* razvio je u ovoj godini tako živahan rad kako nije od davno. Od početka septembra drže se nedeljom stručna predavanja članstvu i naraštaju. Osim članstva i naraštaja započelo se od 1. decembra vježbom starijih vežbača. U društvu se sada osniva muzika. Dan 1. decembra proslavljen je osobito svečano. Na 4. decembra održalo je društvo zabavu. Sve tačke programa izvedene su precizno, a naročito se svidio nastup naraštajaca i diletanata u Nušićevom »Dugme«. Zabava je završena alegoričnom slikom »Zarobljena Istra«. Sadanji vredni odbor društva uspeo je da poviši broj vežbača, okupi svu mesnu inteligenciju, da nabavi naraštajcima odore, a društvu namještaj i neke sprave, dok je sokolana temeljito opravljena. — Sokolsko društvo u *Supetru* priredilo je na obilnicu kobnog Rapalla spomendan. Dvorana društva napunila se mnošinom sveta, koje je pomno pratilo tok programa. Naročito valja istaći govor don Bonaccia, koji je učinio vanredan utisak, jer je bio prožet patriotskim osećajem i izazvao ogorčenje protiv ugnetavača naše braće. Deca su vanredno izvela igru »Nada Istre«. Na koncu priredbe sabrana je izvesna svota za potrebe naše braće u ropstvu. Društvena diletantska sekcija također radi, pa je nedavno izvela dramatski komad »Robijaš«. Braća su bila vanredno dobra, pa su ugodno pozabavila gledaoce, koji su dubkom napunili dvoranu. — Sokolsko društvo u *Nišiću* osnovano je tek pred godinu dana. Uspeh s relativnog gledišta je odličan. Interes omladine, pogotovo radnika je najveći, što je i udarilo pravi temelj radu i napredku. Društvo se imade boriti sa velikim poteškoćama: starija generacija prati društveni rad sa simpatijom inače je posve pasivna, dok inteligencija uopšte ne pokazuje nikakove volje, razumevanja i smisla za rad. Društvo isključivo leži na neumornom i istrajnom radu brata načelnika Barbolica i nekolicini članova radnika. Kroz ovaj prvi period društvenog delovanja priredilo je društvo akademiju, dve javne vežbe, dva sudelovanja i više predavanja. Napomenuti je, da je društvo bez ikakove prostorijske vežbu. Kako će društvo napredovati to ovisi o sokolskoj upravi, koja treba da baš radi ovih teških prilika pokaže što više interesa i da pruži primera za agilan, požrtvovan i istrajan sokolski rad. Društvo imade velik broj članova, a naročito naraštaja i dece. Inače ovde imade velikog smisla za Sokolstvo, što najbolje dokazuje obilan broj pretplatnika na sokolske edicije. — Soko u *Ljubljani* (matica) priredio je ciklus predavanja. Predavao je savezni načelnik brat dr. Murnik o sokolskoj ideji. Predavač je ovu temu obradio sa znanstvenog gledišta u strogo filozofskom smislu. Ova njegova izvanredno dubokoumna, a na zanimiv način održana predavanja, članstvo je slušalo sa najvećom pozornošću. Naročito je lepa pojava, da su ovim predavanjima prisustvovali mladi članovi, a naročito naraštaj. Svoja predavanja zaključio je brat dr. Murnik apelom na prednjake, koje drži najvećim dobrotvorima čovečanstva, da pravilno vrše svoje dužnosti. — Sokolsko društvo u *Sarajevu* proslavilo je na dostojan način državni i sokolski praznik 1. decembra. U tu svrhu ono je priredilo akademiju u

narodnom pozorištu. Tačke programa bile su preko očekivanja zanimljive. Počevši od rada sa muškom decom, pa dalje članice, naraštajci, prednjaci, i sva ostala odeljenja odlično su se pokazali. —

IZ SLAVENSKOG SOKOLSTVA

IZ ČEHOSLOVAČKOG SOKOLSTVA.

Učiteljstvo u čehoslovačkom Sokolstvu. Od svih zvanja rek bi da je u čehoslovačkom Sokolstvu najagilnije učiteljstvo. Za ovo nam pruža dokaz vrlo lep primer iz Hornog Dvorišta. U tom naime mestu postoji trorazredna škola. I sva tri učitelja ove škole vežbala su na svesokolskom sletu, šta više vežbale su i tri žene i to dve učiteljice ručnih radova i supruga ravnajućeg učitelja. Dakle iz samo jedne trorazredne škole šest vežbača. Divan primer sokolske svesti i rada.

Brat Hiler obolio. Urednik »Sokolskog Vesnika« ČOS brat Hiler teško je obolio. Njegova bolest oseća se u redakciji lista, jer manjka onaj, koji je uvek bio pri ruci savetom, a odlikovao se svojom ljubaznošću, veselošću i marljivošću. Jednog dana seo je za pisači stol da piše za list, ali sa stolice nije ustao, jer je bio shrvan teškom bolešću srca. I već nekoliko nedelja tako boluje. Pomalo se doduše oporavlja, ali će i to da potraje izvesno vreme. Bratu Hileru svi Sokoli od srca želimo da ozdravi. Ta tko ga nije zavolio? Svatko tko ga poznava bilo iz ličnog poznavstva ili po njegovu literarnom i stručnom radu.

Sokolske pozornice u Čehoslovačkoj. U čehoslovačkom Sokolstvu vanredno je veliko kulturno delovanje. Gotovo po svim društvima uređene su uzorne knjižnice, priređuju se odgojni kursovi, a naročito se neguju dramske predstave i to, sa lepim uspehom. Ovoj grani prosvetnog rada dapače se posvećuje i osobita pažnja. Tako je župa Hanačka priredila dramsku školu u kojoj se predavalo o razvoju drame, razdiobi uloga, o pokusima, režiji, pozornici u prirodi, kao i o kazalištu lutaka. Gotovo svi župski vesnici čehoslovačkog Sokolstva donošaju praktične upute kako se imade prikazivati i urediti sokolska pozornica. — Kod nas, osim bratskih društava u Sloveniji, slabo se posvećuje pažnje toj grani kulturnog rada, a i te kako je ona za nas potrebna.

Telesni odgoj u Čehoslovačkoj. Unatrag izvesnog vremena u čehoslovačkim merodavnim vodećim krugovima razmišljalo se o tome, da se dokine ministarstvo javnog zdravlja i telesnog odgoja. No usled vladine krize ove su se glasine utišale. ČOS budno pazeći oko telesnog vaspitanja čehoslovačkog naroda, odlučno se izjavila protiv ovog ukidanja. Da je opstojnost ovakovog ministarstva preko potrebna, dokazom je i sam državni proračun čehoslovačke republike za god. 1927., a koji bi proračun u toj stavci mogao poslužiti uzorom i našoj državi. Iz toga proračuna razabiremo, da češka država i te kako promiče telesno vaspitanje. a promiče ga time da podeljuje podpore za odgoj prednjaka, financira društva, podupire gradnju vežbaonica, igrališta i letnih vežbališta. Eto kako je ta stavka rasla u proračunu. G. 1920. bilo je određeno 650.000 Kč; 1921: — 1.240.000 Kč; 1922: — 3.250.000 Kč; 1923: — 6 milijuna Kč; 1924: — 3.800.000 Kč; 1925: — 2 milijuna Kč itd. U samom ministarstvu zdravlja ureden je poseban savetujući osek za telesno vaspitanje od 25 članova, a sve to temeljem naročitog zakona od 30. marta 1920. — A mi?